

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол №/ дата): 2/06.03.2020

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата): 6/24.02.2020

Декан:

(доц. д-р Хр. Благойчева)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ И ИНСТИТУЦИИ”;

ЗА СПЕЦ: „Социална сигурност и застраховане“; ОКС „Бакалавър“

- редовно обучение;

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 5;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ т. ч.:		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Любомир Георгиев)

2. ....
(доц. д-р Недялко Вълканов)

Ръководител катедра: .....
„Финанси“ (проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Целта на дисциплината е да осигури на студентите базови знания относно теорията и практиката на функционирането на финансовите пазари и институции. Тази тематика е твърде актуална в съвременните условия, поради необходимостта от преосмисляне на институционалната структура и регулирането на финансовите системи в контекста на глобалната финансова криза от 2007-08 г.

За да изучават дисциплината студентите е необходимо да притежават знания и умения за основните принципи на финансите (изучавани по „Въведение във финансите“), характеристиките на съвременните пари и инструментите, използвани от централните банки за провеждане на парична политика (изучавани по „Теория на парите“), правните аспекти на сделките на финансовите институции (изучавани по „Основи на правото“).

В резултат на обучението студентите придобиват знания за:

- природата на финансовите пазари и пазарните дефекти (фрикции);
- теоретичните основи на финансовото посредничество;
- структурата на финансовия сектор, моделите на неговата организация и еволюция;
- същността и типологията на финансовите кризи, както и адекватните антикризисни мерки;
- спецификите на банковите и небанкови институции и необходимостта от взаимно допълване между тях;
- съвременните предизвикателства пред класическите финансови институции от страна на FinTech и BigTech индустрията.

Приложението на знанията и уменията се изразява в способността на студентите да:

- анализират измеренията на дефектите на финансовите пазари и тяхната еволюция;
- анализират факторите, влияещи върху еволюцията и съвременните промени в структурата на финансовите пазари и институции;
- обясняват анатомията на финансовите кризи и необходимите промени в регулирането на финансовия сектор;
- познават и сравняват бизнеса на различните категории банкови и небанкови финансови институции.

Получените знания и умения имат практическо приложение в работата на мениджърите на банки и други кредитни институции, портфейлните мениджъри на инвестиционни фондове и други институционални инвеститори, финансовите анализатори в брокерски фирми и други финансови институции, инвестиционните посредници и консултанти, специалистите от регулаторните и надзорни агенции на финансовия сектор.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ЧАСТ I. ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ, ТЕОРИЯ И МАКРО-СТРУКТУРА НА ФИНАНСОВОТО ПОСРЕДНИЧЕСТВО				
1. ВЪВЕДЕНИЕ ВЪВ ФИНАНСОВИТЕ ПАЗАРИ И ПАЗАРНИТЕ ДЕФЕКТИ		4	3	
1.1.	Природа на финансовите пазари и инструменти			
1.2.	Идеалната пазарна структура: теория и реалност			
1.3.	Дефектите на финансовите пазари и необходимостта от посредничество			
2. ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ФИНАНСОВОТО ПОСРЕДНИЧЕСТВО		4	3	
2.1.	Традиционни теории за посредничеството			
2.2.	Нови теоретични възгледи за финансовото посредничество			
3. ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ, ИНСТИТУЦИИ И СТРУКТУРА НА ФИНАНСОВАТА СИСТЕМА		4	3	
3.1.	Видове финансови пазари			
3.2.	Природа и типология на финансовите институции			
3.3.	Институционална структура на финансовата система			
3.4.	Ролята на финансовата инфраструктура			
ЧАСТ II. ИНСТИТУЦИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И СТАБИЛНОСТ НА ФИНАНСОВИТЕ СИСТЕМИ				
4. СТАДИИ В РАЗВИТИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ СИСТЕМИ		4	2	
4.1.	Обзор на етапите			
4.2.	Ранни форми на финансови посредници и пазари			
4.3.	Алтернативни финансови структури: банково- и пазарно-ориентирани			
4.4.	Конвергенция на алтернативните финансови структури			
5. ПРОМЕНЯЩАТА СЕ ПРИРОДА И СТРУКТУРА НА ФИНАНСОВОТО ПОСРЕДНИЧЕСТВО СЛЕД 1990 Г.		4	2	
5.1.	Фактори на промените			
5.2.	Институционалните промени в периода 1990 – 2000 г.			
5.3.	Началото на XXI-ви век и феноменът „финансиализация” на икономиките			
6. ФИНАНСОВИ КРИЗИ		4	3	
6.1.	Природа и типология на финансовите кризи			
6.2.	Кризисни драйвъри			
6.3.	Теоретични обяснения			
6.4.	Глобалната финансова криза от 2007-2009 г.			
6.5.	Дълговата криза в Европа			

ЧАСТ III. ИНСТИТУЦИОНАЛНО МНОГООБРАЗИЕ НА ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР				
7. БАНКОВИ ИНСТИТУЦИИ		4	2	
7.1.	Специфика на банковия бизнес			
7.2.	Информация и банково посредничество			
7.3.	Процесът на секюритизация и промените в банковите бизнес модели			
8. ИНВЕСТИЦИОННИ ПОСРЕДНИЦИ НА КАПИТАЛОВИТЕ ПАЗАРИ		4	3	
8.1.	Инвестиционно банкиране и инвестиционни банкови фирми			
8.2.	Брокерски фирми и индустрия на брокерските услуги на дребно			
8.3.	Инвестиране на капиталовите пазари чрез брокерски заеми			
9. ФОНДОВИ БОРСИ		4	3	
9.1.	Фондовите борси като пазарни посредници			
9.2.	Системи за борсова търговия			
9.3.	Конкурентни пазарни структури: извънборсови пазари и алтернативни системи за търговия			
9.4.	Съвременни предизвикателства и промени в борсовата индустрия			
10. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНВЕСТИТОРИ		5	4	
10.1.	Институционалните инвеститори в контекста на съвременната финансова архитектура			
10.2.	Застрахователни компании			
10.3.	Частни пенсионни фондове			
10.4.	Инвестиционни компании (дружества) и взаимни фондове			
10.5.	Взаимни фондове на паричния пазар и банки: сравнителни характеристики			
10.6.	Хедж фондове			
10.7.	Фондове за дялови инвестиции и рисков капитал			
11. FINTECH: НОВИЯТ ДИГИТАЛЕН ТИП ФИНАНСОВИ ИНСТИТУЦИИ		4	2	
11.1.	FinTech: същност и драйвъри			
11.2.	Сегменти на FinTech индустрията			
11.3.	Поглед в бъдещето: премахване или допълване на традиционните финансови институции			
Общо		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Междинен тест	1	35
1.2.	Дискусионен въпрос	1	25
1.3.	Практическо онагледяване	1	15
Общо за семестриален контрол:		3	75
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Комбиниран тест с отворени и затворени въпроси	1	90
Общо за сесиен контрол:		1	90
Общо за всички форми на контрол:		4	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Георгиев, Л., Вълканов, Н. (2014). *Финансово посредничество*. Варна: Стено.
2. Мишкин, Фр. С. (2014). *Теория на парите, банковото дело и финансовите пазари*. София: Изток-Запад.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Георгиев, Л. (2016). Финансиализация, свръхбанкиране и реформата в европейската регулаторна архитектура. // В: „*Финансовата наука - между догмите и реалността*”, Варна: „Наука и икономика”, с. 157-190.
2. Георгиев, Л. (2014). Секюритизация, банкови бизнес модели и финансова стабилност. *Известия на Съюза на учените – Варна, Серия „Икономически науки”*, с. 13-20.
3. Рубини, Н., Мим, Ст. (2011). *Кризисна икономика. Основен курс за бъдещето на финансите*. София: Сиела.
4. Стиллиц, Дж. (2010). *Свободното падане. (Америка, свободните пазари, кризата и виновните за нея)*. София: ИнфоДАР.
5. Cambridge Centre for Alternative Finance (2019). *Shifting Paradigms. The 4th European Alternative Finance Benchmarking Report*. University of Cambridge.
6. De Naan, J., Oosterloo, S., Schoenmaker, D. (2015). *Financial Markets and Institutions: a European Perspective*. Third Edition, Cambridge University Press.
7. Financial Stability Board (2019). *FinTech and market structure in financial services: Market developments and potential financial stability implications*.
8. Greenbaum, S., Thakor, A., Boot, A. (2015). *Contemporary Financial Intermediation*. Third Edition, Academic Press Publishing.
9. Mishkin, Fr., Eakins, St. (2018). *Financial Markets and Institutions*. Ninth Edition, Pearson.